

IV. BOŽIE PRIKÁZANIE

„Cti svojho otca i matku svoju.“

Milí birmovanci,

od tejto prednášky sa budeme zaoberať ďalšími prikázaniami, ktoré **sa týkajú druhého človeka**, alebo nám hovoria o **vzťahu k sebe samým**.

Štvrté Božie prikázanie je o našom vzťahu k rodičom, ale aj o vzťahu rodičov voči svojim deťom. Opäť začnem jedným životným príbehom: Do ženskej väznice dovezli v putách dievča – vrahyňu. Dozorkyňu upozornili, aby nikdy nešla do cely sama, pretože je veľmi nebezpečná. Dozorkyňa sa dozvedela, že toto dievča nepoznalo rodičov, vyrastalo v ústave. Celý čas vo vezení hľadá do zeme a má veľmi zatrpknutú tvár. Dozorkyňa odomkla celu, uväznenú pobozkala a objala. Vrahyni vyhrkli slzy a povedala: „*Toto je prvý bozk, čo som dostala!*“

Rodina je základ ľudskej spoločnosti. Je to miesto, kde sa človek má učiť tomu najkrajšiemu a najdôležitejšiemu vo svojom živote – **v rodine sa učí milovať a byť milovaný!!! Preto rodinu nazývame aj „svätyňou“ lásky.** Spomínané dievča, vrahyňa, nemala možnosť žiť v rodine, preto jej v živote chýbala láska. **Aké sú rodiny, taká je obec, mesto, štát i Cirkev. Snaha o pekné vzťahy** naplnené láskou, porozumením, pomocou, nesebectvom, ohľaduplnosťou a samozrejme aj vierou a nábožnosťou medzi rodičmi (otcom a mamou), medzi rodičmi a deťmi, medzi ostatnými príbuznými, ale aj medzi najbližšími susedmi sa **majú hlboko dostávať do srdca a vedomia detí, dospievajúcich „detí“**, aby potom aj oni vytvárali pekné vzťahy vo svojich rodinách a v ľudskej spoločnosti! → **ČO BUDÚ DETI ZAŽÍVAŤ OD VLASTNÝCH RODIČOV, TO BUDÚ POTOM ODOVZDÁVAŤ ĎALEJ!!!**

Rodinu tvoria: **otec (muž) + mama (žena) + deti** – preto som to takto rozpísal, aby sme si uvedomili, že **nikdy nebudeme môcť uznať za rodinu to, keď sú to dvaja muži, alebo dve ženy, tzv. homosexuálne a lesbické páry.** Nech by sa aj celý svet postavil za to, vždy to bude neprirodené, nemorálne a neľudské! **Lebo Boh určil za rodinu muža a ženu.** „*Preto muž opustí svojho otca i svoju matku a prilipne k svojej manželke a budú jedným telom.*“ (Gn 2, 24) **A tak to aj vyplýva zo zdravej, normálnej ľudskej prirodzenosti.**

Ako som spomenul vyššie, v rodine sa vytvárajú vzťahy medzi tými, ktorí tú rodinu tvoria (najbližší členovia, ale aj vzdialení). A vieme, že každý vzťah si vyžaduje určité **pravidlá správania, alebo práva a povinnosti** jednotlivých ľudí. Tak je tomu aj v rodine. Preto si teraz povieme niečo o tých **právach a povinnostiach rodičov a detí.**

Povinnosti a práva rodičov:

Najsamozrejmou vecou je láska rodičov k deťom. Všetko čo robia rodičia voči svojim deťom, robia preto, že ich veľmi milujú. Aj keď si rodičia (aj vy budúci rodičia) musia uvedomiť, že dieťa nie je ich vlastníctvom, ale že je darom od Boha pre nich. **Rodičia nemajú nárok na dieťa – čoho sú svedkom bezdetné manželstvá,** rodičia majú prijímať dieťa ako Boží dar, Božiu milosť, že sa im narodilo dieťa. Rodičia spolupracujú s Bohom Stvoriteľom pri vzniku nového človeka.

1. Povinnosť starostlivosti: Rodičia sa majú starať o všetky potreby ich detí – život, zdravie, bývanie, oblečenie, jedlo, atď. Ak túto povinnosť rodičia zanedbávajú – ide o hriech **zanedbávanie výživy**.

2. Povinnosť výchovy: Výchova je veľmi ťažký, zložitý a dlhodobý proces odovzdávania ľudských, duchovných a mravných hodnôt. **Výchovou majú rodičia dosiahnuť to, aby z ich malého, nedospelého dieťaťa sa stal dospelý, vyzretý a dobrý človek. Veriaci, pokrstení rodičia okrem tejto výchovy, sa majú usilovať aj o kresťanskú, náboženskú výchovu.** K tomu sa zaviazali vtedy, keď prišli na faru žiadať o krst pre svoje dieťa.

Pri osamostatnení ich detí, majú rodičia radiť, usmerňovať a dokonca i presviedčať, no musia rešpektovať konečné rozhodnutie svojich dospelých, osamostatnených detí. **A nesmú zasahovať do súkromného, samostatného života svojich dospelých detí.**

Pri každej výchove je veľmi dôležitý osobný príklad rodičov!!! A prirodzený, nevtieravý, no neustály záujem o svoje deti po každej oblasti. **Pamätajte na to, milí birmovanci, keď raz budete vy vychovávať svoje deti.**

Aj v tejto oblasti sa môže vyskytovať u rodičov – hriech **zanedbávania výchovy**. Zároveň tieto **dve základné povinnosti rodičov k deťom,** sa stávajú **právom detí,** ktoré majú mať od rodičov. A zase na druhej strane, **povinnosti detí voči rodičom,** sa stávajú **právom rodičov,** ktoré majú mať od vlastných detí.

Povinnosti a práva detí:

1. Povinnosť poslušnosti: Svätý apoštol Pavol napísal: *„Deti, poslúchajte rodičov vo všetkom, lebo je to milé Pánovi!“* (Kol 3, 20) Rodičia sú pre deti ako keby „zástupcami“ Boha na zemi. **Neposlušnosť voči rodičom je hriech,** ktorý veľmi narušuje a znepríjemňuje život v rodine. A okrem toho, rodičom veľmi sťažuje tú namáhavú úlohu – výchovu. **Počas detstva a dospievania sú deti povinné poslúchať svojich rodičov. Dieťa má právo neposlúchnuť a ani nemôže poslúchnuť rodičov vtedy, keď by mu prikazovali niečo hriešne!**

Po získaní veku dospelosti (aj keď 18 ročný človek ešte nie je dospelý), **už nie sú deti prísne viazané poslušnosťou voči svojim rodičom.** Ak však naďalej žijú s rodičmi v spoločnej domácnosti, sú povinné rešpektovať domáci poriadok a namiesto poslušnosti má nastúpiť v rodinných vzťahoch seriózna tolerancia a vzájomná dohoda.

V tomto období, ktoré teraz drahí moji prežívate, vás chcem poprosiť aby ste s veľkou láskou a pochopením pristupovali k svojim rodičom. Oni sa teraz o vás veľmi boja a nechcú, aby sa vám stalo niečo zlé. Preto, ak sa ti momentálne veľa vecí nepáči, skús sa s nimi v pokoji porozprávať a snažiť sa pochopiť že ti chcú dobre ☺ !!!

Keď sa dieťa stane zárobkovo činným a ešte stále býva s rodičmi, je odkázané na nich, dieťa je povinné aj finančne a materiálne pomáhať domácnosti, spoločnému bývaniu.

2. Povinnosť úcty a lásky: Rodičia si zasluhujú od dieťaťa úctu a lásku. Ak by rodičia nedali svojmu dieťaťu nič, okrem toho, že sa mohlo narodiť, aj tak je dieťa povinné mať túto úctu a lásku voči svojim rodičom. Aj keď je to veľmi ťažké, niekedy až nemožné. Kiež by takých rodičov bolo čo najmenej!

3. Povinnosť pomoci: Rodičom pomáhame najmä **pri budovaní spoločného domova**. Robíme to najmä vykonávaním domácich prác akéhokoľvek druhu, pomocou pri starostlivosti a výchove mladších súrodencov, atď. **Deti majú preukazovať veľkú starostlivosť o svojich rodičov v ich chorobe a starobe. Je smutné, keď sa deti zbavujú svojich rodičov a dávajú (odkladajú ich) do rôznych starobincov a ústavov!!!**

AUTORITA: Okrem spomínanej oblasti, rodina a rodinné vzťahy sa toto 4. Božie prikázanie dotýka aj vzťahu k ľudskej autorite. Máme na mysli: samozrejme na prvom mieste **rodičov**, potom **kňazov, učiteľov, politikov, zamestnávateľov**, atď. **Každá ľudská autorita má odrážať Boha**, a preto **má byť vykonávaná pre spoločné dobro a ako služba!** Podriadení príslušnej autorite, majú byť poslušní a v prípade nespokojnosti sa majú snažiť o pokojné riešenie problému. **Neposlušnosť voči autorite je dovolená vtedy, keď by prikazovala niečo hriešne.**

Drahí birmovanci, drahé deti - všetci sme deti, lebo každý máme (alebo sme mali) rodičov a všetci máme spoločného Boha **Otca**. **Majte veľmi radi svojho otca a mamu, pomáhajte im, robte im radosť, modlite sa za nich a potom v starobe sa o nich ochotne a s láskou starajte.** Myslite na to, že raz budete aj vy otcami a mamami!!!

A ZVLÁŠTNE JE TO, ŽE AŽ KEĎ NEBUDEME MAŤ OTCA ALEBO MAMU, ZBADÁME, KTO JE TO OTEC ALEBO MAMA?!